

UZASADNIENIE

W dniu 3 sierpnia 2018 roku T. S. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. w sprawie VIII U 2230/16 z dnia 20 grudnia 2016 roku o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i wniósł zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 12 września 2016 roku znak (...) i przyznanie mu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że podstawą wznowienia postępowania przed Sądem Okręgowym w Łodzi sygn. akt VIII U 2230/16 jest:

- wykrycie nowych okoliczności faktycznych (art. 403 § 2 k.p.c.) oraz
- brak reprezentacji przez adwokata w toku w/w postępowania (art. 401 pkt 2 k.p.c.).

Skarżący podniósł, że w toku postępowania przed Sądem Okręgowym nie mógł powołać się na niektóre istotne okoliczności faktyczne, w tym m.in. na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi sygn. akt III AUa 1408/15 i wytyczne w nim zawarte, bowiem nie mógł przypuszczać, że Sąd Okręgowy w Łodzi - związany wyrokiem sądu wyższej instancji - nie zastosuje się do niego i orzeknie w sposób z nim sprzeczny, a co za tym idzie niezgodny z literą prawa. Nadto wnioskodawca wskazał, że w związku z powyższym, w chwili obecnej, w obrocie prawnym funkcjonują dwa prawomocne wyroki - dotyczące tej samej sprawy - o zupełnie rozbieżnym rozstrzygnięciu co do meritum sprawy czyli posiadania odpowiedniego okresu stażowego oraz zupełnie rozbieżnych uzasadnieniach. W związku z oczywistym faktem, iż jedynie wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi odpowiada prawu, koniecznym jest wznowienie postępowania celem wyeliminowania z obrotu prawnego błędnego orzeczenia Sądu Okręgowego w Łodzi, a w konsekwencji przyznanie T. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/skarga z dnia 3 sierpnia 2018 roku k. 3 - 6/

Wnioskodawca na rozprawie w dniu 3 października 2018 roku poparł skargę i oświadczył, że podstawą wznowienia postępowania jest brak pełnomocnika z urzędu w poprzedniej toczącej się sprawie tj. VIII U 2230/16. W przekonaniu wnioskodawcy Sąd Apelacyjny przesądził, że ma okres 5 lat stażu, że KRUS nie wykorzystał całych okresów ubezpieczenia i nie powinny zostać w obrocie prawnym dwa sprzeczne wyroki sądu.

/stanowisko wnioskodawcy e - protokół z dnia 3 października 2018 roku 00:00:55 - 00:10:59 płyta CD k. 16/

Organ rentowy nie zajął stanowiska w sprawie.

/okoliczność bezsporna/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 9 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił T. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy, powołując się na przepisy art. 57 ust. 1 i 2 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, uznał, że w związku z tym, iż w ostatnim dziesięcioleciu, przed datą złożenia wniosku o świadczenie, wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu ubezpieczenia, ZUS nie skierował wnioskodawcy na badania przez Lekarza Orzecznika ZUS i odmówił prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/okoliczność bezsporna/

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie VIII U 2491/14, rozpoznając odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 9 lipca 2014 roku, oddalił odwołanie.

/wyrok z dnia 17 czerwca 2015 roku k. 55 zawarty w załączonych aktach VIII U 2491/14/

Na skutek apelacji wnioskodawcy Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 8 czerwca 2016 roku, w sprawie III AUa 1408/15 uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i sprawę przekazał ZUS II Oddział w Ł. do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Okręgowy właściwie uznał, iż orzeczenie lekarza rzeczoznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie może stanowić podstawy do ustalenia przesłanki niezdolności do pracy w postępowaniu przed ZUS o rentę, jednak nie wyprowadził z tego stwierdzenia prawidłowych wniosków. Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpoznał bowiem wniosek o rentę T. S. bez skierowania ubezpieczonego na badania do lekarza orzecznika ZUS i wydał decyzję odmowną, nie poprzedzając tej decyzji badaniem przesłanki istnienia niezdolności do pracy oraz daty jej powstania, co czyni decyzję wadliwą i winno skutkować zwrotem akt sprawy organowi rentowemu w ramach wstępnego badania sprawy w trybie art. 467 § 4 k.p.c.

Nie jest prawidłowe stanowisko, że organ rentowy zwolniony był z obowiązku skierowania wnioskodawcy na badania lekarskie z tego powodu, że w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę T. S. nie wykazał żadnych okresów składkowych, poza okresami ubezpieczenia rolnego, przede wszystkim dlatego, że okres pięciu lat okresów składkowych i nieskładkowych powinien przypadać albo w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę albo przed dniem powstania niezdolności do pracy - jak stanowi art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U z 2015 r. poz. 748 ze zm.). Skoro warunku powstania niezdolności do pracy organ rentowy w ogóle nie badał, to nie było możliwe określenie dziesięciolecia przed dniem powstania niezdolności do pracy. Tymczasem wnioskodawca dysponuje okresami ubezpieczenia, w których warunek posiadania pięciu lat okresów składkowych w dziesięcioleciu pozostaje spełniony. Nadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie miał danych co do tego, które okresy ubezpieczenia T. S. zostały uwzględnione do renty rolniczej, nadto decyzja rentowa uległa weryfikacji przez pominięcie okresów składkowych z lat 1969 - 1984. Okoliczności te nie były przedmiotem żadnej analizy organu rentowego, gdyż nastąpiły po wydaniu zaskarżonej decyzji. Ponownie rozpatrując sprawę Zakład Ubezpieczeń Społecznych miał przeprowadzić badania lekarskie ze wskazaniem lekarzowi orzecznikowi daty, na którą wymogi stażowe były spełnione. Stwierdzając, że Sąd Okręgowy wskutek akceptacji decyzji wydanej bez orzeczenia lekarskiego nie rozpoznał istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok, przy czym z uwagi na brak orzeczenia lekarskiego w postępowaniu przed ZUS konieczne stało się uchylenie także spornej decyzji i przekazanie sprawy do rozpoznania organowi rentowemu na podstawie art. 477^{14a} k.p.c.

/wyrok z dnia 8 czerwca 2016 roku k. 91 wraz z uzasadnieniem k. 96 -99 zawarte w załączonych aktach VIII U 2491/14/

Decyzją z dnia 12 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 8 czerwca 2016 roku w sprawie III AUa 1408/15, odmówił T. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy, powołując się na przepisy art. 57 ust. 1 i 2 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazał, iż Lekarz Orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 29 sierpnia 2016 roku orzekł, że wnioskodawca jest trwale częściowo niezdolny do pracy a niezdolność do pracy powstała w listopadzie 2013 roku. W związku z tym, iż w ostatnim dziesięcioleciu, przed datą złożenia wniosku o świadczenie (3 lipca 2004 roku – 2 lipca 2014 roku) oraz w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (30 listopada 2003 roku - 29 listopada 2013 roku), wnioskodawca nie udowodnił żadnego okresu ubezpieczenia, brak podstaw prawnych do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/okoliczność bezsporna/

W toku postępowania w sprawie o sygn. akt VIII U 2230/16 był wyznaczony jeden termin rozprawy na dzień 13 grudnia 2016 roku, na który to wnioskodawca stawiał się i oświadczył, że nie kwestionuje orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS

ani co do przyjętego terminu niezdolności do pracy ani co do rodzaju niezdolności do pracy. Nadto wnioskodawca wskazał, że nie zgłasza żadnych wniosków dowodowych. Z kolei pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko stron e -protokół rozprawy z dnia 13 grudnia 2016 roku 00:01:21 -00:02:13 oraz 00:09:11 - 00:14:16 - płyta CD k. 40a zawarty w załączonych aktach VIII U 2230/16/

Wnioskodawca w toku postępowania w sprawie o sygn. akt VIII U 2230/16 nie zgłaszał - na żadnym jego etapie - wniosku o ustanowienie pełnomocnika urzędu. Złożył pismo z dnia 9 listopada 2016 roku wnosząc uwzględnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

/okoliczność bezsporna/

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2016 Sąd Okręgowy VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. oddalił odwołanie T. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł. z dnia 12 września 2016 roku o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

/wyrok Sądu Okręgowego z dnia 20 grudnia 2016 roku k. 44 w aktach sprawy VIII U 2230/16/

Nadto wnioskodawca w poprzednim toczącym się postępowaniu złożył: wniosek o sporządzenie i uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi zapadłego w dniu 20 grudnia 2016 roku, apelację w dniu 12 stycznia 2017 roku, zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego odrzucającego apelację w dniu 14 lutego 2017 roku, pismo procesowe stanowiące streszczenie apelacji w dniu 16 lutego 2017 roku.

/wniosek z dnia 20 grudnia 2016 roku k. 45 zawarty w załączonych aktach VIII U 2230/16, apelacja z dnia 12 stycznia 2017 roku k. 53- 55 zawarta w załączonych aktach VIII U 2230/16, zażalenie z dnia 14 lutego 2017 roku k. 65 -66 zawarte w załączonych aktach VIII U 2230/16, pismo z dnia 16 lutego 2017 roku k. 72 - 73 zawarte w załączonych aktach VIII U 2230/16/

W dniu 12 czerwca 2017 roku T. S. złożył skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Ł. w sprawie VIII U 2230/16 z dnia 20 grudnia 2016 roku o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

/skarga z dnia 12 czerwca 2017 roku k. 2 - 6/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, stosownie do art. 399 § 1 k.p.c., polega na ponownym rozpoznaniu sprawy, jeżeli spełnione zostaną przesłanki przewidziane w ustawie. Wymogiem formalnym wznowienia postępowania jest wniesienie skargi przez uprawnioną do tego osobę w przepisany prawem terminie w oparciu o ustawową podstawę.

Podstawy wznowienia zostały wymienione enumeratywnie w przepisach art. 401 k.p.c., art. 401¹ k.p.c. oraz art. 403 k.p.c. Termin do wniesienia skargi, zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., wynosi trzy miesiące i liczy się go od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Po upływie lat dziesięciu od dnia uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem przypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana. (art. 408 k.p.c.).

W niniejszej sprawie między innymi jako podstawę wznowienia skarżący wskazał art. 401 pkt 2 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu, można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się

wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe.

Wskazywana przez wnioskodawcę okoliczność, że działał on w postępowaniu w sprawie VIII U 2230/16, przed Sądem Okręgowym, bez fachowego pełnomocnika, nie może stanowić uzasadnionej podstawy wznowienia postępowania w świetle dyspozycji art. 401 pkt 2 k.p.c. Występowanie strony w procesie osobiście, bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika, nie stanowi o nienależytej reprezentacji, jak wskazuje skarżący. W powołanym przepisie, gdy odnosi się on do nienależytej reprezentacji, nie chodzi o działanie strony w postępowaniu sądowym bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika (wskutek nieustanowienia przez tę stronę pełnomocnika z wyboru albo wskutek oddalenia przez sąd wniosku strony o ustanowienie fachowego pełnomocnika z urzędu), lecz o sytuacje, w których pełnomocnik był nienależycie umocowany albo pełnomocnik ustanowiony z urzędu w ogóle nie działał w sprawie (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 26 marca 2003 r. II CZ 26/2003 OSNC 2004/6 poz. 95, postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 marca 1997 r. III CKN 10/96 OSP 1997/9 poz. 172). Tego rodzaju sytuacja nie zachodzi jednak w rozpoznawanym wypadku.

Sąd Okręgowy pragnie jedynie zauważyć, że wnioskodawca nie złożył wniosku we wskazanym zakresie. Ponadto skarżący w toku całego postępowania przed Sądem I instancji uczestniczył czynnie w postępowaniu min. poprzez udział w rozprawie w dniu 13 grudnia 2016 roku, składanie wniosków i podejmował czynności procesowe w min. złożył: wniosek o sporządzenie i uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi zapadłego w dniu 20 grudnia 2016 roku, apelację w dniu 12 stycznia 2017 roku, zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego odrzucającego apelację, pismo procesowe stanowiące streszczenie apelacji. W tych okolicznościach uznać należy, że skarżący miał pełne rozeznanie co do przedmiotu procesu, a także co do czynności procesowych podejmowanych w czasie jego trwania. A co za tym idzie nie wynika z tego aby był osobą nieporadną, któremu Sąd winien ustanowić pełnomocnika z urzędu, pomimo braku odpowiedniego wniosku strony we wskazanym zakresie. Dlatego też okoliczność braku zawodowej reprezentacji nie jest przesłanką uzasadniającą wznowienie postępowania.

Nadto skarżący wykazuje istnienie także przesłanki określonej w art. 403 § 2 k.p.c. twierdzeniem, że Sąd Okręgowy nie zapoznał się z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi zapadłego w sprawie III AUa 1408/14 z dnia 8 czerwca 2016 roku, którego treścią był związany.

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Nowymi okolicznościami faktycznymi lub środkami dowodowymi, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy są takie fakty i dowody, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu prawomocnie zakończonym i które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia. (...) natomiast, o którym mowa w art. 403 § 2 k.p.c., odnosi się do okoliczności i dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanymi stronie i dla niej niedostępnymi. (por. postanowienie z dnia 26 października 2011 r., III CZ 57/11, nie publ. oraz postanowienie z dnia 25 maja 2011 r., II CZ 20/11, nie publ. i powołane w nim postanowienia). W rezultacie możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 in fine k.p.c. jest uzależniona od łącznego zaistnienia trzech przesłanek, po pierwsze - wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych faktów, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane, po drugie - możliwości ich wpływu na wynik sprawy oraz po trzecie - niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

W świetle powyższego, dowód z treści wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi zapadłego w sprawie III AUa 1408/14 z dnia 8 czerwca 2016 roku nie nosi cechy nowości, jak również nie zostały wykazane pozostałe przesłanki wznowienia postępowania. Fakt wydania wyroku w tej sprawie był skarżącemu znany. Nadto postępowanie toczące się w sprawie VIII U 2230/16 było wynikiem wydania przez organ rentowy - zaskarżonej przez wnioskodawcę - decyzji z dnia 12 września 2016 roku, którą to Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., wykonywał wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 8 czerwca 2016 roku w sprawie III AUa 1408/15. Zatem Sąd Okręgowy nie tylko zapoznał się z jego treścią, ale rozpoznając ponownie sprawę wnioskodawcy w przedmiocie jego prawa do renty uwzględnił uwagi poczynione przez Sąd Apelacyjny we wskazanym rozstrzygnięciu. To, że zapadłe ponownie orzeczenie w przedmiocie prawa

wnioskodawcy do renty nie było korzystne nie oznacza, że jest ono nieprawidłowe. Jak już wskazano powyżej Sąd Okręgowy wskazane uchybienia występujące w poprzednim postępowaniu wziął pod uwagę i stosując się do podniesionych wytycznych przeprowadził proces. Co doprowadziło Sąd Okręgowy do takich samych wniosków co poprzednio rozpoznający sprawę wnioskodawcy sąd w sprawie VIII U2491/14. A co za tym idzie w obrocie prawnym nie funkcjonują dwa odmienne wyroki, ale jeden Sądu Okręgowego z dnia 20 grudnia 2016 roku, który ostatecznie rozstrzygnął kwestię czy zostały spełnione przez wnioskodawcę wszystkie przesłanki uprawniające do nabycia prawa do renty.

W tym miejscu Sąd Okręgowy pragnie zauważyć, że wyrok Sądu Apelacyjnego nie rozstrzygnął merytorycznie o żądaniu wnioskodawcy, ponieważ nie przesądził kwestii prawa do renty a jedynie poprzez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego zwrócił uwagę jakie kwestie wymagają ponownego przeanalizowania, które przez Sąd I instancji pierwotnie rozpoznającego sprawę wnioskodawcy zostały pominięte.

W tej sytuacji brak jest zatem podstaw do wznowienia postępowania w sprawie VIII U 2230/16.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 412 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

E.W.